

LÄNSNYTT

Talmansbesök för att fira demokratin

Riksdagens förste vice talman Åsa Lindestam besökte Västmanland i slutet på augusti för att samtala med bland annat studenter, skolelever och organisationer i civilsamhället. Besöket är ett led i riksdagens firande av demokratis genombrott för hundra år sedan. Värd för besöket var landshövding Minoo Akhtarzand.

- Idag ser vi demokratin i Sverige som en självklarhet och tar den för given. Men demokratin behöver ständigt hållas levande och närvarande. Det är viktigt att vi fortsätter arbeta med demokratifrågor. Speciellt angeläget är det att de unga skolas in i demokrati och att de ser att de behöver föra arvet vidare från de många modiga och målmedvetna kvinnor och män som genomförde demokratiarbetet för 100 år sedan, för att vi ska leva i en demokrati idag och i framtiden, säger landshövding Minoo Akhtarzand.

Representanter för Mälardalens högskola, Länsstyrelsen och förste vice talmannen deltog i ett panelsamtal om hur demokratin mår i Sverige.

Demokratin i Sverige och riksdagens demokratijubileum var i centrum för besöket. Bland annat mötte Åsa Lindestam skolungdomar på Brinellskolan i Fagersta och Kopparlundsgymnasiet i Västerås. På programmet var även ett panelsamtal på temat Demokratiskt utanförskap och hotat samtalsklimat på Mälardalens högskola.

Vid ett möte med representanter för Kvinnohuset, Länsbildningsförbundet och Västerås stadsmission diskuterades civilsamhället som röstbärande, opinionsbildare och demokratiskola. Vid ett besök på Västmanlands läns tidning diskuterades en panel framtidens medielandskap och vad

de sociala medierna har inneburit för samtalsklimatet.

Programmet avslutades med invigningen av utställningen "Fira demokratin" på Västmanlands läns museum. Där invignings-talade bland annat första vice talmannen Åsa Lindestam och landshövding Minoo Akhtarzand. Invigningen avslutades med att Tina Wilhelmsson framförde sånger om arbetarkvinnornas situation i Västerås.

Kontaktperson: Åsa Sars
010-224 93 87
asa.sars@lansstyrelsen.se

Demokratin får inte tas för given

I år är det ett alldeles särskilt år, där Sverige firar och hedrar 100 år av demokrati. 1919 fick svenska folket lika rösträtt, men det var först 1921 som kvinnor kunde delta i allmänna val. Det var då det första andrakammarvalet med allmän och lika rösträtt för både män och kvinnor hölls. Även om det blev ett stort steg framåt för demokratin så fanns det fortfarande många grupper i samhället som inte kom till åtnjutande av demokratiska rättigheter.

Sverige är idag topprankat i globala demokratiindex. Vi har högt valdeltagande, hög tilltro till myndigheter och hög tilltro till våra medmänniskor. Svenskarna är generellt aktiva och engagerade i föreningsliv och är politiskt intresserade, men det här gäller inte alla. Här förekommer en del olikheter och ibland stora skillnader mellan grupper. Det finns fortfarande många bland unga, utrikesfödda och personer med någon form av funktionsvariation som inte kommer i åtnjutande av demo-

kratins möjligheter och rättigheter. Samhället är också delvis polariserat. Det förekommer fortfarande skillnader mellan stad och land när det gäller inkomster och utbildningsnivå.

Närhetsprincipen med regionala lärosäten över hela landet har länge varit Sveriges strategi för att förse länen med välutbildade lärare, sjuksköterskor och ingenjörer. Därför är det viktigt att etnicitet, inkomst, bostadsort och funktionsvariationer inte ska stå i vägen för att få tillgång till högre utbildning. Det är viktigt att komma ihåg att ha ett demokratiskt och jämlikt samhälle är den viktigaste förutsättningen för att skapa nyttor, värden och en positiv utveckling och tillväxt i ett samhälle.

Digitaliseringsseran har medfört mycket positivt och underlättat mycket i våra liv. Den har gett oss möjlighet att lättare än någonsin uttrycka och sprida våra åsikter. Samtidigt som den tyvärr på grund av missbruk av vissa grupper, som lätt och

ogenomtänkt uttrycker hot och hat bland annat på sociala medier, lett till en ökad polarisering. Vi ska därför passa på att tydligt visa att vi hedrar vår samhällsordning och att vi inte tillåter att någon inskränker vår demokrati. Det här behöver uppmärksammas och vi hade därför flera samtal om dessa frågor i samband med att förste vice talmannen besökte Västmanland med anledning av riksdagens firande av demokratiåret.

Minoo Akhtarzand
LANDSHÖVDING

Stort bostadsbyggande i länet men fortsatt brist på bostäder

Länsstyrelsens regionala bostadsmarknadsanalys ger en lägesbild över bostadssituationen i länet. Årets analys visar att byggtakten är fortsatt hög och enligt kommunernas bedömningar kommer utvecklingen att fortsätta de närmaste två åren.

Under fjolåret färdigställdes det drygt 1 300 bostäder i Västmanland vilket är i linje med bostadsbyggandet 2018 och 2019.

- Det är glädjande att trots farhågor om att coronapandemin skulle kunna medföra ett minskat bostadsbyggande, visar den senaste bostadsmarknadsanalysen snarare att utvecklingen i länet har gått i motsatt

riktning, säger landshövding Minoo Akhtarzand.

Trots att det har tillkommit fler bostäder uppger åtta av länets tio kommuner underskott på bostäder.

- Förra året kunde vi, efter en i stort sett oförändrad situation under flera år, skönja en viss förbättring vad gäller läget på bostadsmarknaden. Tyvärr har inte utvecklingen fortsatt i samma riktning, säger Anette Rydqvist samhällsplanerare på Länsstyrelsen.

Kontaktperson: Annette Rydqvist
010-224 94 52
annette.rydqvist@lansstyrelsen.se

Lyssna och läs om arter i Strömsholm

Sedan juni i år finns fem nya skyltar uppsatta om olika arter som är ganska vanliga att stöta på under en promenad på Österängen i Strömsholms naturreservat. Till varje skylt finns en ljudfil kopplad som du kan lyssna på i friluftsguiden Västmanlands naturkarta. I ljudfilerna berättar vetenskapsjournalisten och biologen Henrik Ekman om arten som visas på respektive skylt.

FOTO: ULRIKA MUGREN

Österängen vid Strömsholms slott är kanske mest känt för att det går en galoppbana över fälten. Här finns även en stor mängd gamla ekar. Fälten bland ekarna är ett populärt promenadstråk när det inte pågår hästtävlingar. Här trivs även många små djur och insekter. Nu finns fem nya tavlor uppsatta i området med information om spindlar, bärfisar, långhorningar, bälgetingar och fladdermöss.

- Vi sätter ofta upp skyltar om sällsynta arter i våra naturreservat. I och med att de är sällsynta så är de ofta svåra att upptäcka. De nya skyltarna i Strömsholm berättar om mer vanliga arter som du har större möjlighet att upptäcka om du till exempel tittar lite närmre på en gammal ek, säger Ylva Norén, reservatsförvaltare på Länsstyrelsen.

På varje skylt finns en hänvisning till friluftsguiden Västmanlands naturkarta. I Naturkartan ligger ljudfiler med fakta om de fem arterna inlästa av Henrik Ekman, som kanske mest är känd som berättarröst i SVT:s naturprogram.

Kontaktperson: Ylva Norén
010-224 93 09
ylva.noren@lansstyrelsen.se

En halv miljon till fiskenäringen i Mälaren

Två fiskeföretag på Ängsö som drivs av Per och Alexander Vidlund har beviljats en halv miljon kronor tillsammans för sina satsningar på fiskeverksamhet i Mälaren.

I Västmanland finns det 24 yrkesfiskare som fiskar i Mälaren eller Hjälmaren. I Mälaren är det framförallt Gös, ål och gädda som fiskas kommersiellt.

- Pengarna ska användas till att köpa selekterande fiskeredskap, fiskförädlingsmaskiner och installera ett frysrum. Investeringarna höjer kvalitén på fisken, säger Helena Johansson, handläggare på Länsstyrelsen.

Per Vidlund (Ängsö fisk AB) har varit yrkesfiskare i Mälaren i många år. Alexander Vidlund är uppväxt med fisket i blodet och har gått i sina föräldrars fotspår. Han startade sitt eget fiskeföretag år 2015 då han lyckades få till nya arrendevatten i Mälaren.

I hela Sverige finns det bara 14 yrkesfiskare under 30 år, varav Alexander är en.

- Fisket är en svår bransch att få ihop ekonomiskt, så det här beslutet är ett tack-samt tillskott, säger Alexander Vidlund. Han ser beslutet som att det finns en vilja att bevara yrkesfisket.

Kontaktperson: Helena Johansson
010-224 92 87
helena.johansson@lansstyrelsen.se

FOTO: BERNT SÖDERLUND

I slutet av augusti invigde landshövding Minoo Akhtarzand ett informationscenter för flodpärlmusslor i Skinnkatteberg. Här har även ett mussellaboratorium byggts för att hjälpa den sällsynta flodpärlmusslan att fortplanta sig.

Labbet är en del i EU-projektet Grip on Life IP där bland annat SLU Skogsmästarskolan, Skinnkattebergs kommun och Länsstyrelsen samverkar.

Informationscentret ligger i anknäring till Skogsmästarskolan i Skinnkatteberg. Förutom labbet finns en informationsmiljö med skyltar, picknickbord och grillplats vid Hedströmmen som rinner genom Skinnkatteberg.

Kontaktperson: Gunilla Alm, 010-224 92 04, gunilla.alm@lansstyrelsen.se

Stora Bastås

Ett av länets yngsta naturreservat är Stora Bastås som bildades i juni 2020. Under året har Länsstyrelsen bland annat dragit en vandringledd och byggt ett vindskydd i reservatet.

Stora Bastås ligger vid Hjälmarens strand cirka 14 kilometer söder om Arboga. Här växer en lövskog av bland annat ek, ask, lind och asp. Genom skogen går en 1,6 kilometer lång stig. I en glänta vid vattnet kan du slå dig ner på en bänk och njuta av utsikten. På en liten höjd finns ett vindskydd med grillplats. I en film på Länsstyrelsens webbplats berättar Anders Bastås om sina marker och varför han ville att det skulle bli ett naturreservat.

Kontaktperson: Kristina Hanson
010-224 92 67
kristina.hanson@lansstyrelsen.se

Utegym i Virsbo invigt

Nu är sportklubben SK Trims utegym i Virbo klart. Gymmet har kunnat byggas med stöd från bland annat Länsstyrelsen. Den 26 augusti klipptes invigningsbandet av klubbens ordförande Marita Stadig.

Utegymmet ligger vid Skräddartorpet i Virsbo, inte långt från Naturreservatet Hälleskogsbrännan. Det består av 10 redskap som har byggts av fyra av klubbens eldsjälar: Juha Untinen, Esko Stadig, Tage Björkbacka och Lennart Lindh. Klubben beviljades stöd till bygget av utegymmet med medel från Länsstyrelsens arbete med friluftsliv. Mer om friluftsliv på Länsstyrelsens webbplats.

Kontaktperson: Ulrika Mogren
010-224 95 09
ulrika.mogren@lansstyrelsen.se

Asköviken blir mer tillgängligt

Under hösten pågår byggnationer i naturreservatet Asköviken-Tidö. Bland annat ska stigar breddas och grusas för att göra det lättare att ta sig fram i delar av reservatet med till exempel barnvagn eller rullstol.

Under sommaren har buskar och träd röjts bort för att kunna bredda den 1,7 kilometer långa stig som leder förbi fågeltornet vid Tornudden. En del av sträckan kommer Länsstyrelsen dessutom att dra om för att komma runt en brant backe.

När stigen är klar kommer även fågeltornet att breddas och förses med en rullstolsramp. Även övriga anordningar som finns idag ska ses över.

Det kan vara lite stökigt med material och maskiner i området under hösten men även under arbetets gång kan du besöka fågeltornet.

Kontaktperson: Mats Harrysson
010-224 92 69
mats.harrysson@lansstyrelsen.se

Tjuvfiske av flodpärlmusslor polisanmält

I slutet av juli iakttog en förbipasserande ett antal personer då de plockade upp säckvis med flodpärlmusslor ur Venabäcken norr om Kolsva. Flodpärlmusslor är starkt hotade och därför fridlysta.

Att plocka upp dem är ett artskyddsbrott enligt Miljöbalken. Länsstyrelsen har polisanmält händelsen.

Flodpärlmusslor är sällsynta och fridlystes 1994. Venabäcken är ett av de få vattendrag i länet där det fortfarande finns flodpärlmusslor. De växer långsamt och har svårt

att föröka sig. Flodpärlmusslor behöver strömmande, klart vatten med sand, grus och sten. För att de ska kunna fortplanta sig måste det finnas öring i vattnet eftersom musslans larver hakar sig fast på öringens gälar. Där sitter den i nio månader och släpper taget när larven utvecklats till en pytteliten mussla. Först efter cirka 20 år är flodpärlmusslan köns mogen.

Kontaktperson: Daniel Blanck
010-224 92 41
daniel.blanck@lansstyrelsen.se

Mer kunskap om sockencentrum

Just nu pågår en inventering av sockencentrum i Västmanlands län. Projektet är ett samarbete mellan Länsstyrelsen i Västmanland och Västerås stift för att kartlägga unika kyrkliga kulturmiljöer i länet. Målet är att sprida kunskap om miljöerna för att kunna skydda, bevara och utveckla dem.

-Kulturmiljöer handlar om att via fysiska miljöer berätta människornas historia, säger Monica Mossberg från Länsstyrelsen Västmanland. Hon är initiativtagare till projektet och ser Västerås stift som en självklar samarbetspartner. Inte minst genom kulturmiljölagen och då det redan idag finns ett omfattande samråd kring den kyrkoantikvariska ersättningen.

Byggnadsantikvarien Sara Bäckman är anlitad för att utföra inventeringen. Under sommaren och hösten besöker hon ett 50-tal sockencentrum runt om i Västmanland, för att göra en översiktlig kartläggning

-Vi har mycket kunskap om kyrkobyggnader och vissa andra enskilda byggnader, men det finns inget som beskriver hela miljöerna runt kyrkorna och hur de utvecklats över tid, säger Sara Bäckman.

Kunskapsbristen är ett problem, till exempel när församlingar gör sina lokalförslagsplaner. Det är också viktigt för länsstyrelsen att veta vilka värden som finns i våra sockencentrum när de ska svara på remisser om exempelvis detaljplaner.

När den övergripande inventeringen är klar kommer ett antal representativa sockencentrum väljas ut för en fördjupad inventering. Materialet och resultatet ska sedan lyftas fram i olika kommunikations- och utbildningsinsatser gentemot fastighetsägare, kommuner och andra som påverkar hur miljöerna utvecklas.

Vad finns i ett sockencentrum?

Förutom kyrkobyggnader och kyrkogårdar, till exempel prästgård och klockarbostad till tiondebod, magasinsbyggnader, fattigstuga och kyrkstallar.

Kontaktperson: Isa Lindqvist
010-224 93 25
isa.lindqvist@lansstyrelsen.se

Vem förtjänar Västmanlands miljö- och klimatpris 2021?

Har du själv eller någon du känner – person, företag, förening eller annan verksamhet – gjort eller gör något som främjar länets miljö- och klimatarbete? Då kan du nominera den, dem eller dig själv till länets finaste utmärkelse inom området.

Nominerar gör du via ett webbformulär som du hittar på miljö- och klimatrådets webbplats. Västmanlands miljö- och klimatråd delar ut priset den 8 december. Gör din nominering senast den 31 oktober.

Kontaktperson: Sara Paulsson
010-224 94 41
sara.paulsson@lansstyrelsen.se

Grädda pinnbröd över öppen eld och upptäck en Fritidsbank. Det är några av de saker som finns med på höstens bingobricka med förslag på friluftaktiviteter.

Bingobrickan kan du ladda ner från Länsstyrelsens webbplats eller hämta i Länsstyrelsens reception på Västra Ringvägen 1 i Västerås. Brickan är en del i det arbete som Länsstyrelsen gör för att uppmärksamma Friluftslivets år 2021.

Kontaktperson: Ulrika Mogren
010-224 955 09
ulrika.mogren@lansstyrelsen.se

Framgångsrik bekämpning av jättdebalsamin på Malmön

I början av augusti genomförde Länsstyrelsen en stor insats för att inventera och bekämpa växten jättdebalsamin på Malmön i Köpings kommun. Jättdebalsamin är en invasiv främmande art och räknas som ett hot mot den biologiska mångfalden i Sverige. I insatsen deltog även ett arbetslag Naturnära jobbare från Skogsstyrelsen.

Vill du veta mer om jättdebalsamin och hur du kan bekämpa växten finns information på Naturvårdsverkets webbplats. Du kan även kontakta oss på Länsstyrelsen så berättar vi mer.

Kontaktperson: Zsombor Károlyi
010-224 94 53
zsombor.karolyi@lansstyrelsen.se

INFORMATION FRÅN LÄNSSTYRELSEN VÄSTMANLANDS LÄN

Länsstyrelsen
Västmanlands län

www.lansstyrelsen.se/vastmanland

Ansvarig utgivare
Ulrica Gradin
Länsråd. *Telefon:* 010-224 94 40

Redaktör
Erik Bergman
Kommunikationschef. *Telefon:* 010-224 92 19
Kerstin Alvinge
Kommunikatör. *Telefon:* 010-224 92 06

Adress
Västra Ringvägen 1
721 86 Västerås
Telefon: 010-224 90 00 vxl

Grafisk form: Tomas Gustavsson Bild & Form
Tryck: Graf & Bild

